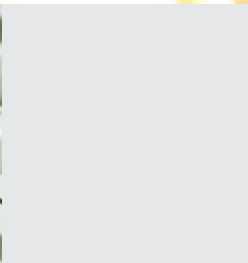

ČSU

STATISTIKA

OD HISTORIE PO SOUČASNOST

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

STATISTIKA

OD HISTORIE
PO SOUČASNOST

HISTORIE STATISTIKY V ČECHÁCH DO ROKU 1918	7
HISTORIE STATISTIKY V ČECHÁCH PO ROCE 1918	11
HISTORIE SČÍTÁNÍ LIDU V LETECH 1868–1940	15
HISTORIE SČÍTÁNÍ LIDU V LETECH 1950–2001	20
SÍDLO ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU	25
SLEDOVANÉ OBLASTI STATISTIKY	26
PŮSOBNOSTI ČSÚ VE VOLBÁCH	28
INTERNETOVÉ STRÁNKY ČSÚ	30
PRODUKTY A SLUŽBY	32
KONTAKTY	39

HISTORIE STATISTIKY V ČECHÁCH DO ROKU 1918

Císařovna Marie Terezie

Statistika je s historií našeho území spjata již od nepaměti. Důvody jsou zcela praktické a zřejmé. Každý vládce chtěl mít přehled, jaký má majetek, kolik má k dispozici mužů do vojska či od kolika poddaných může vymáhat daně. A tak začaly první soupisy a přehledy. Za vůbec **nejstarší dochovaný soupis** je považován **soupis majetku litoměřického kostela z roku 1058**, který je součástí zakládací listiny knížete Spytihněva II. Ale důvody pro statistické zjišťování byly

mnohdy i zcela jiného, humánnějšího, rázu. Například za vlády císaře Rudolfa II. v roce 1583 vypukla v českých zemích epidemie moru. V jejím důsledku bylo zahájeno šetření o „zdraví populace“, které mělo zmapovat vznik a rozvoj zhoubných epidemií a umožnit přijímání včasných protipatření.

Jako významný mezník lze označit datum **13. října 1753, kdy byl vydán patent císařovny Marie Terezie o každoročním sčítání lidu**. Zdokonalení evidence obyvatel souviselo s rozsáhlou reformní činností Marie Terezie. K provedení četných reforem bylo nutné získat objektivní informace o obyvatelstvu – již tehdejší národohospodáři označovali snahu řídit někoho, aniž bychom o něm měli dostatečné údaje, za nesmyslnou a pošetilou.

Novou kapitolu v historii sčítání obyvatelstva v habsburské monarchii zahájilo **sčítání provedené v roce 1754. Poprvé se konalo současně a jednotně na celém území soustátí**. Soupis mělo nejprve provést duchovenstvo podle farností, posléze bylo rozhodnuto, že souběžně se uskuteční i sčítání zajišťované vrchností a jeho obsah bude rozšířen o soupis domů a o hospodářskou charakteristiku majitele domu. Za vlády Marie Terezie došlo také k reformě evidence narozených a zemřelých. V této souvislosti byla zavedena i první jednoduchá statistická klasifikace příčin úmrtí, jež rozlišovala příčiny smrti „přirozené“ a „násilné“ a dále je třídila.

Sčítání konané v roce 1754 bylo výjimečným počinem. Soupisy z 60. let 18. století, i když umožňují poprvé stanovit hustotu osídlení podle krajů a poskytují i některé další informace o sociálním složení obyvatel, byly vcelku neúspěšné. Stoupající míra obav ze vzrůstu daní, odpor šlechty proti centralistickým snahám dvora, k němuž se postupně přidávala

i církevní hierarchie, vedly k četným zkreslením. Došlo proto k další reformě. Stát měl nedostatek úředníků a soupis nemohl zajistit vlastními silami. Složkou, která to měla učinit, se stalo vojsko. Tím se od základu nejen změnila organizace soupisů, ale pronikavě i jejich obsah. Jednostranné zaměření soupisů velmi brzy přestalo vyhovovat.

Již v roce 1777 byl vydán nový konskripční patent, který se s mírnými změnami a odchylkami stal základem soupisů až do roku 1851. Opět bylo zachyceno veškeré přítomné obyvatelstvo, i když nadále bylo detailnější třídění podle sociálního postavení a věku prováděno pouze u mužů.

Od 80. let 18. století byly na panstvích a městech (později v obcích) založeny tzv. populační knihy, v nichž byla zachycena zvlášť každá rodina se všemi členy domácnosti; případné změny (úmrtí, narození atd.) byly do těchto knih zanášeny na základě ohlašovací povinnosti hlavy rodiny.

Císař Josef II.

Počátky samostatného shromažďování údajů jsou u nás spojeny se jménem **Josefa Antonína rytíře Rieggera (1742–1795)**. Rytíř byl zakladatelem organizované statistické služby a prvním kvalifikovaným statistikem u nás. **Získal podporu císaře Josefa II.**, a tak mohl koncipovat a organizovat statistická šetření a vytvářet pro ně metodiky. V roce 1787 začal vydávat sebraný materiál ve známých „Materialien zur alten und neueren Statistik von Böhmen“.

Z knihy „Materialien zur alten und neueren Statistik von Böhmen“ – vydáno v Lipsku a Praze 1789.

Datum **30. listopadu 1856** pak považujeme za **počátek státem organizované statistiky v Českých zemích**. Ten den proběhlo první zasedání **Ústředního výboru pro statistiku polního a lesního hospodářství Čech** jako zvláštního nově utvořeného orgánu c. k. Vlastenecko-hospodářské společnosti.

Další významnou etapu v novodobých dějinách sčítání lidu v Rakousku zahájil zákon přijatý v roce 1869. Na jeho základě bylo na začátku roku 1870 provedeno sčítání lidu, které zachytilo stav ke dni 31. 12. 1869. Zákon dále určoval, že následná statistická šetření mají zachytit stav obyvatelstva v desetiletých obdobích, a to vždy k poslednímu prosinci roku končícího na 0. Samotné provedení šet-

ření zajišťovaly obce, sčítací jednotkou se stala domácnost. Dotazníky byly buď vyplňovány majitelem domu nebo „sčítacími komisaři“ na základě ústního sdělení sčítaných osob. Šlo vlastně o **první sčítání lidu v moderním pojetí**, které vytvořilo podmínky pro porovnávání základních demografických údajů od tohoto roku až po současnost. Až díky pravidelným sčítáním můžeme získat přesný obraz o vývoji počtu obyvatel na našem území, jinak se musíme spokojit s odhady.

S výsledky sčítání 1869 byla poprvé v širším měřítku seznámena veřejnost, a to ve speciální šestidílné publikaci. Dnes nám tato skutečnost připadá samozřejmá, ale **až do 40. let 19. století byly výsledky soupisů obyvatel pokládány stejně jako výsledky dalších statistických šetření za tajné či důvěrné** (v roce 1829 byl panovníkovi předložen *Versuch einer Darstellung der österreichischen Monarchie in statistischen Tafeln 1828*, vydaný ve 100 výtiscích. Pouze šest z nich, určených pro nejbližší okolí císaře, obsahovalo i údaje o vojsku, státním rozpočtu a veškeré přehledy podle jednotlivých zemí).

Sčítání lidu	Počet obyv. 1)	Lidnatost 2)	Průměrný roční růst na 1 000 obyvatel	Počet žen na 1 000 mužů	Počet mužů na 1 000 žen
15.10.1857	7 016 531 [*]	89	7,4	1108	902
31.12.1869	7 617 230	97	4,8	1076	928
31.12.1880	8 222 013	104	5,4	1081	925
31.12.1890	8 665 421	110	5,2	1083	923
31.12.1900	9 372 214	119	7,9	1080	926
31.12.1910	10 078 637	128	6,9	1056	947
15.2.1921	10 009 587	127	0,1	1077	928
1.12.1930	10 674 386	135	7,8	1063	941
1.3.1950	8 896 133	113	-6,2	1058	946
1.3.1961	9 571 531	121	9,8	1050	952
1.12.1970	9 807 697	124	4,4	1053	950
1.11.1980	10 291 927	130	6,5	1054	949
3.3.1991	10 302 215	131	1	1060	943

¹⁾ V letech 1869-1910 přepočten dle V. Srba na dnešní území, do roku 1950 včetně obyvatelstvo přítomné

²⁾ Počet obyvatel na km² (na výměru 78 863 km²)

^{*} Přítomné, civilní

Populace 18. a 19. stol. byla populací mladou. Na venkově byl mírně vyšší podíl dětí a starších osob, zatímco ve městech se imigrací zvyšovalo množství obyvatel v reprodukčním věku. Se zlepšujícími se úmrtnostními poměry se postupně zvyšoval počet osob dožívajících se dospělosti a posléze i vyššího věku; pro tehdejší poměry je však stále charakteristické, že se vyššího věku dožívalo zpravidla více mužů než žen. Statistika 19. století nashromáždila obrovské množství údajů o rozdělení obyvatelstva do skupin podle věku a rodinného stavu, podle mateřské řeči i profese a postavení v povolání. Dne 30. června 1870 se do Prahy sjeli účastníci ustavující schůze Obecní komise statistické královského hlavního města Prahy, a zahájili tak po několikaletém úsilí

o zřízení statistického úřadu systematickou statistickou činností. Dne **6. března 1897** byl pak zřízen **Zemský statistický úřad Království českého**, který se stal prvním skutečně statistickým úřadem na území dnešní České republiky. Poprvé byla soustředěna všechna statistická pracoviště, která až do té doby působila v rámci různých ministerstev a dalších institucí.

V roce 1909 vyšla první „**Statistická příručka Království českého**“, další pak následovala v roce **1913**. Zemský statistický úřad se v nich snažil podat veřejnosti výbor z nejdůležitějších statistických dat o Čechách, velmi často s několikaletou retrospektivou a v porovnání s obdobnými údaji z Moravy, Slezska a celé monarchie. Příručky zahrnují široký okruh údajů, které jsou rozděleny do 18 oddílů: výměra, rozdělení a obyvatelstvo; samospráva; volby; zdravotnictví a ústavy humanitní; chudinství; policie; zprostředkování práce; vojsko a četnictvo; kultura; školství a jiné ústavy vzdělávací; zemědělství; hornictví a hutnictví; živnosti, průmysl a obchod; doprava; úvěr; pojištění; soudnictví; finance. Koncem roku 1914 byl přijat „statistický zákon pro Moravu“, který poprvé definoval zpravodajskou povinnost. Týkal se však jen obcí a okresních silničních výborů na území Moravy. Jeho význam spočíval především v tom, že poprvé na části území dnešní ČR vznikla zpravodajská povinnost vůči statistickému úřadu – daný subjekt musí ze zákona povinně poskytnout požadovaná data.

Devatenácté století bylo dobou prudkého rozvoje průmyslu, což současně kladlo daleko větší nároky na rozsah a kvalitu statistického zjišťování a zpracování statistických dat. Lze říci, že právě tehdy se začala rodit současná tvář statistiky, která je z velké části zjišťováním (makro)ekonomických ukazatelů.

Ostatně, o prudkém rozmachu průmyslové výroby včetně těžkého průmyslu, zejména železniční sítě, nejlépe vypovídají obsáhlé tabulky „Statistické příručky Království českého“.

HISTORIE STATISTIKY V ČECHÁCH PO ROCE 1918

Tři měsíce po vzniku samostatného Československa, přesně 28. ledna 1919, přijalo Revoluční národní shromáždění zákon č. 49 o organizaci statistické služby. Principy tohoto zákona již tehdy odpovídaly principům, na kterých je organizována současná státní statistická služba ČR. **V roce 1919 byl založen Státní úřad statistický (SÚS) jako nový orgán pověřený celostátními statistickými šetřeními, mezi než patřilo i sčítání lidu jako jedno z nejdůležitějších.** Úřad se v období mezi světovými válkami rozvíjel, zdokonaloval a rozšiřoval svoji činnost. K tomu přispělo i úzké sepětí se statistickou teorií. Ve 20. a 30. letech 20. století byla téměř polovina kapacity statistického úřadu věnována vědecké a teoretické činnosti.

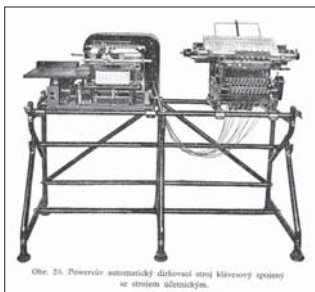
V publikaci *Československá statistika v prvním desetiletí republiky* z roku 1928 byla funkce státní statistiky charakterizována takto:

„Účelem statistické služby je podávat obraz o stavu a vývoji poměrů v celém státě, jejichž konečným cílem jest dosažení hospodářského blahobytu, mravnosti, zdatnosti a zdraví všeho obyvatelstva. Tyto snahy nemohou však býti řízeny náhodou nebo tradicionalismem a pouhým instinktem, nýbrž uvědoměle podle plánu přesně a soustavně, tedy vědecky. To však před-

pokládá právě znalost všech skutečností a poměrů ve státě. Zjistit tato fakta soustavně, vystihnout, co je na nich typického, jaké vztahy a vzájemné souvislosti příčinné vykazují, jakými zákonitostmi se řídí jejich vývoj, to je právě úkolem statistické služby.“

NÁSTUP VÝPOČETNÍ TECHNIKY

Již při vzniku SÚS bylo zřejmé, že pro velká statistická šetření, například pro sčítání lidu, bude nutné zabezpečit potřebné strojní zařízení. Dne 1. dubna 1920 najal SÚS na zkoušku 13 děrovacích strojů a 4 třídící stoly s počítadly od firmy Powers Accounting Machine. První práci na těchto strojích bylo zpracování materiálů o přirozené měně

Obr. 23. Powersův automatický děrovací stroj klávesový spojený se strojem sčítacím.

obyvatelstva v průběhu válečných let. Strojový park SÚS se pak rychle rozrůstal. V roce 1929 měla strojozna SÚS 6 automatických děrovacích strojů, 1 ruční děrovačku, 14 strojů třídících a 4 tabelátory – pracovalo v ní 68 zaměstnanců. V roce 1939 bylo strojově zpracováváno již 19 druhů různých statistik. V roce 1928 bylo například naděrováno 5 875 799 štítků, v roce 1939 již 6 334 816 štítků. Třídícími stroji prošlo v roce 1939 celkem 327 859 000 štítků a stroji tabulačními 19 896 000 štítků.

VÝZNAMNÍ PŘEDSTAVITELÉ SÚS V LETECH 1919–1941

Dobroslav Krejčí (* 10. 1. 1869 † 24. 7. 1936)

Předseda úřadu v letech 1919–1920. Profesor dr. Dobroslav Krejčí věnoval statistice celé své životní úsilí. Počátkem roku 1898 nastoupil do nově vytvořeného Zemského statistického úřadu Království českého. Od 1. 11. 1905 tento úřad vedl ve funkci zástupce přednosty až do jeho začlenění do Státního úřadu statistického v roce 1919. Po vzniku SÚS se stal jeho prvním předsedou. Je prakticky tvůrcem prvního čs. zákona o statistice z roku 1919 a dalších navazujících dokumentů. Publikační činnost Dobroslava Krejčího zahrnuje přes 100 významných prací věnovaných vedle statistiky národnímu hospodářství, ústavnímu a státnímu právu a dalším otázkám. Je autorem teoretické a metodologické příručky *Základy statistiky* (1920 a 1923) a učebnice *Statistika* (1928). Zabýval se i historickým vývojem české statistiky.

František Weyr (* 25. 4. 1879 † 29. 6. 1951)

Předseda úřadu v letech 1920–1929. František Weyr patřil mezi vynikající zemské úředníky, kteří přešli plně do služeb nového státu a zapojili se do budování jeho správních i vědeckých organizací. Vystudoval práva na české univerzitě v Praze, v letech 1903–09 byl úředníkem politické správy vídeňského místodržitelství, Ústřední statistické komise a Ministerstva vyučování. Byl členem Revolučního národního shromáždění. Patřil k zakladatelům Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, byl jejím řádným profesorem a prvním děkanem (1919–20, později ještě 1927–28 a 1935–36). V roce 1923–24 byl rektorem Masarykovy univerzity. Pro statistiku má význam především jeho organizační úsilí, byl je autorem též několika odborných statistických studií (například studie „Problém svobody vůle a statistika“ z roku 1911 či práce o vynikajících lidech „Nadprůměrná inteligence jako hromadný zjev“ z roku 1927, jež se setkala i s mezinárodním ohlasem).

Jan Auerhan (* 2. 9. 1880 † 9. 6. 1942)

Předseda úřadu v letech 1929–1939. Po absolvování studia práv v roce 1906, ještě za rakousko-uherské monarchie, nastoupil do Zemského statistického úřadu. Od založení Státního úřadu statistického v roce 1919 byl jeho zaměstnancem a jeho kariéra rychle postupovala. V roce 1921 se stal ministerským radou, v roce 1926 přednostou odboru a viceprezidentem a v letech 1929 až 1939 prezidentem SÚS. Přednášel

Dobroslav Krejčí

František Weyr

Jan Auerhan

Antonín Boháč

na Karlově univerzitě. Svou prací postavil československou statistiku na světovou úroveň. Statistika podle něj zdaleka neměla být jen řečí suchých dat, neboť znalcům vypovídá s minimálním zkreslením velmi živě o stavu společnosti. Zvláště proto se Jan Auerhan zabýval problematikou v té době mimořádně živou – otázkami vystěhovalectví a československých zahraničních menšin. Namátkou uvádíme názvy některých jeho prací: *Československé menšiny za hranicemi*, *Osudy českých emigrantů v Prusku, Polsku a Rusku*, *České osady na Volyni, Krymu a na Kavkazu*, *Jazykové menšiny v Evropě*. Zabýval se též statistikou lesnictví. Vydal ještě řadu dalších děl, jež jsou dodnes nedocenitelným zdrojem informací a poučením nejen pro historiky. V době nacistické okupace udržoval jako bytostný vlastenec styky s domácím odbojem a i přes důkladnou konspiraci byl za stanného práva po atentátu na Reinharda Heydricha zatčen a popraven na kobylišké střelnici.

Antonín Boháč

(* 5. 3. 1882 † 27. 12. 1950)

Místopředseda úřadu v letech 1934 až 1941. Antonín Boháč patří k zakladatelům naší demografie a statistiky, českou demografii pozvedl na mezinárodní úroveň. Po 1. světové válce byl členem čs. delegace na pařížské mírové konferenci, pro niž vypracoval řadu podkladů o hospodářských, populačních a právních poměrech obyvatelstva především v okrajových a národnostně smíšených oblastech. V roce 1921 organizačně zajistil první sčítání obyvatelstva ČSR a měl velký podíl na zpracování jeho výsledků (připravil plán jeho zpracování děrnoštitkovou technikou). Podobnou roli měl i při druhém sčítání v roce 1930. V roce 1925 provedl reorganizaci demografické statistiky. Byl docentem demografie a přednášel *Základy populační vědy* na přírodovědecké fakultě od školního roku 1929–1930. Stal

se spoluzakladatelem Československé statistické společnosti a místopředsedou Společnosti pro studium mezinárodních otázek. V roce 1934 se stal viceprezidentem SÚS. Poté, co byl koncem března 1939 dr. Auerhan zbaven funkce prezidenta SÚS, vedl úřad ve funkci místopředsedy do roku 1941, kdy byl nacisty zbaven funkce a později mu byl přikázán nucený pobyt v rodných Lišicích u Kutné Hory. Je autorem Národnostní mapy Československé republiky a publikací *Hlavní město Praha* (1923), *Český problém populační* (1914), *Náš populační problém a statistika* (1929).

V období 2. světové války se činnost statistiky v Čechách a na Moravě omezila a odpovídala válečným podmínkám i postavení našeho území. Předseda Státního úřadu statistického dr. Jan Auerhan byl již koncem března 1939 donucen odejít do trvalé výslužby, zejména kvůli jeho pracím o menšinové politice. Dr. Jan Auerhan byl 6. 6. 1942 zatčen gestapem a 9. 6. 1942 zastřelen. Perzekuována byla řada dalších pracovníků úřadu. Někteří z nich byli popraveni, jiní zemřeli v nacistických věznicích a koncentračních táborech.

Bezprostředně po skončení 2. světové války byl zřízen Státní úřad statistický s celostátní působností s cílem obnovit vysokou předválečnou úroveň československé statistiky. Válka znamenala velký zásah do národnostní struktury českých zemí, zejména v důsledku odsunu německého obyvatelstva.

Po roce 1948 se československá statistika (zejména v ekonomické oblasti) zaměřovala zejména na úkoly národohospodářské evidence a kontrolu plnění plánu.

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se obnovily předpoklady pro budování objektivní, nestranné a nestrannické státní statistické služby. K 1. 1. 1993 se vznikem ČR převzal ČSÚ všechny kompetence národního statistického úřadu. Jeho úkoly a postavení, stejně jako zásady a úkoly fungování státní statistické služby v ČR, upravil zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, který byl novelizován k 1. 1. 2001 ve znění pozdějších předpisů.

HISTORIE SČÍTÁNÍ LIDU V LETECH 1868–1940

Sčítání lidu (populační census, soupis obyvatelstva) zjišťuje údaje o stavu obyvatelstva k určitému okamžiku. Jedná se o vyčerpávající, tedy úplné šetření na celém území státu. Sčítání lidu, domů a bytů je významnou a nezbytnou statistickou akcí, jež přináší velké množství nesmírně cenných údajů, které nelze jiným způsobem efektivně zjistit. Stručně řečeno – na některá data jsou různé evidence či průběžné statistiky krátké (typickým příkladem je vzdělanostní struktura obyvatel.) Jedinost sčítání tkví v získání informací o obyvatelstvu, domovním a bytovém fondu k jednomu datu. Jedině cenzem lze získat podrobný obraz o úrovni bydlení a jednotlivých typech domácností, zjistit údaje v nejmenším územním detailu, data deklaratorního charakteru (např. národnost apod.), ale také množství údajů o ekonomické aktivitě či dojížděcí do zaměstnání. Navíc možným propojením vytvořených souborů dat o obyvatelstvu a domácnostech s ostatními charakteristikami lze získat například přehled o kvalitě a struktuře bydlení domácností a rodin. Takováto kombinační třídění jsou zdrojem obrovského bohatství informací.

Všechny zaznamenané údaje slouží nejen pro mezinárodní srovnání a pro hodnocení dlouhodobého vývoje země, ale především pro potřeby státní správy, obcí, podnikatelské sféry i každého jednotlivého občana. Významný přínos sčítání lidu vyplývá z povahy jeho výsledků jakožto pramenného materiálu, neboť data ze sčítání lidu se zpravidla již dnem vydání výsledků stávají historickým dokumentem doby svého vzniku, a to dokumentem prvořadého významu, který nelze žádným jiným způsobem nahradit.

PŘEDCHŮDCI MODERNÍCH SČÍTÁNÍ

Císařovna Marie Terezie

Sčítání patří k nejstarším statistickým akcím vůbec. Na našem území se soupisy obyvatel uskutečnily již ve středověku, kdy byly prováděny k vojenským a daňovým účelům. Zpočátku tedy zahrnovaly pouze část populace. Za vůbec nejstarší dochovaný soupis na českém území je považován soupis majetku litoměřického kostela z roku 1058, který je součástí zakládací listiny knížete Spytihněva II.

Jako významný mezník pak lze označit datum **13. října 1753**, kdy byl vydán **patent císařovny Marie Terezie o každoročním sčítání lidu** - novou kapitolu v historii sčítání

obyvatelstva v habsburské monarchii zahájilo **sčítání provedené v roce 1754**. Poprvé se konalo současně a jednotně na celém území soustátí. Soupis mělo nejprve provést duchovenstvo podle farností, posléze bylo rozhodnuto, že souběžně se uskuteční i sčítání zajišťované vrchností a jeho obsah bude rozšířen o soupis domů a o hospodářskou charakteristiku majitele domu.

Sčítání konané v roce 1754 bylo výjimečným počinem. Soupisy z 60. let 18. století, i když umožňují poprvé stanovit hustotu osídlení podle krajů a poskytují některé další informace o sociálním složení obyvatel, byly vcelku neúspěšné. Stoupající míra obav ze vzrůstu daní, odpor šlechty proti centralistickým snahám dvora, k němuž se postupně přidávala i církevní hierarchie, vedly k četným zkreslením.

V roce **1777** byl vydán nový **konskripční patent**, který se s mírnými změnami a odchylkami stal základem soupisů až do roku 1851. Opět bylo zachyceno veškeré přítomné obyvatelstvo, i když nadále bylo detailnější třídění podle sociálního postavení a věku prováděno pouze u mužů. Od 80. let 18. století byly na panstvích (později v obcích) a městech založeny tzv. populační knihy, v nichž byla zachycena zvláště každá rodina se všemi členy domácnosti; případné změny (úmrtí, narození atd.) byly do těchto knih zanášeny na základě ohlašovací povinnosti hlavy rodiny.

Další významnou etapu v novodobých dějinách sčítání lidu v Rakousku zahájil zákon přijatý v roce 1869. Na jeho základě bylo na začátku roku 1870 provedeno sčítání lidu, které zachytilo stav ke dni 31. 12. 1869.

SČÍTÁNÍ LIDU V RAKOUSKO-UHERSKU (1868–1910)

Mezi hlavní účely cenzů, které se konaly na území Rakousko-Uherska ve 2. polovině 19. a na počátku 20. století, patřilo jednak zjištění aktuálního počtu přítomného obyvatelstva, posléze i směry migrace, dále podchycení rychlých a výrazných strukturálních

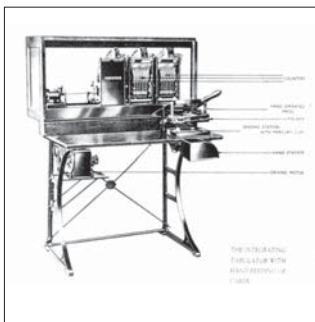
změn, kterými tehdejší společnost procházela, a konečně určení národnostní skladby jednotlivých regionů a míst. Zjišťování etnické skladby obyvatelstva se ovšem pro své výrazné politické aspekty stalo velmi sledovanou a kontroverzní částí sčítání.

Sčítání lidu v roce 1869 se konalo na základě říšského zákona o sčítání vydaného 29. března 1869, který stanovil stálou desetiletou periodicitu sčítání s tím, že s výjimkou prvního se všechna další měla konat vždy o půlnoci z 31. prosince na 1. ledna roku končícího nulou. Toto ustanovení bylo závazné až do zániku Rakousko-Uherska.

Z biologických znaků se u obyvatelstva zjišťovaly věk a pohlaví. Zaznamenávaly se případné fyzické vady (např. v roce 1869 slepota a hluchota), později i mentální vady. Ze společenských znaků se zjišťovala státní příslušnost, rodinný stav, náboženské vyznání a obcovací řeč, od roku 1880 také gramotnost sčítané osoby, a to dotazem na schopnost čtení a psaní. Otázkou na obcovací řeč byla nepřímo mapována etnická skladba obyvatelstva. Z dat sčítání bylo možno zjistit rovněž ekonomické znaky (např. se obyvatelstvo dělilo podle poměru k povolání, podle odvětví činnosti, podle subjektivního povolání, podle postavení v hlavním resp. vedlejším povolání).

Prováděním sčítání bylo pověřeno ministerstvo vnitra a řídily je okresní úřady. Na území jednotlivých obcí nesly za provedení sčítání odpovědnost obecní úřady. Ty také jmenovaly příslušné sčítací komisaře, kterými byli často učitelé nebo spolupracovníci obecních úřadů. Podle převládající etnické skladby obyvatelstva byly sčítací archy připraveny v jazykových mutacích.

Výrazně se měnil způsob zpracování dat. Údaje ze sčítání z let 1869 a 1880 byly ještě tříděny a sumarizovány ručně. Zpracování cenzu z roku 1890 však znamenalo zásadní zlom, neboť bylo užito elektrických třídících strojů systému Hollerith, které nejenomže urychlily zpracování sčítání, ale umožnily i podstatné rozšíření třídění. Všechny výsledky rakouských sčítání byly vydány tiskem

Hollerithův sčítací stroj na děrné štítky

v rámci pramenných děl rakouské statistiky v řadě sčítání lidu, i když nedostatkem finančních prostředků se vydávání zdržovala a některá třídění se omezovala nebo vypouštěla úplně. Přesto byly tiskem vydány ty nejdůležitější části včetně analytických zhodnocení.

Rakouská sčítání z let 1890–1910 se svým obsahem, kvalitou zpracování a rozsahem publikovaných dat zařadila mezi velmi dobře organizovaná a provedená sčítání své doby. Jejich kvalitu dokládá i ta skutečnost, že po rozpadu Rakousko-Uherska byly použité metody převzaty nástupnickými státy. Dodnes jsou výsledky sčítání významným pramenem informací o obyvatelstvu střeoevropského regionu na přelomu 19. a 20. století.

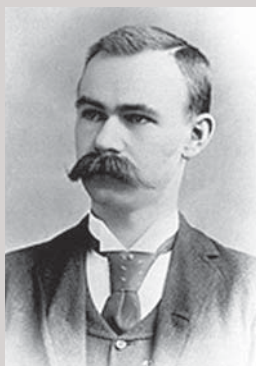
PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ LIDU – 1921

Poslední sčítání lidu konané na našem území před první světovou válkou se uskutečnilo v roce 1910. Nově vzniklá Československá republika potřebovala znát co nejpodrobnější demografická data nově vytvořeného státu. V roce **1919 byl založen Státní úřad statistický** jako

Herman Hollerith (1860—1929) byl první, kdo použil děrný štítek ne pro program, nýbrž jako nosič dat. V roce 1890 vypsala americká vláda konkurz na zpracování výsledků sčítání lidu. To předchází totiž trvalo plných 7 let. Soutěž vyhrál právě Herman Hollerith se svým děrnoštitkovým počítačím strojem, který mimořádně zrychlil a zpřesnil zpracování výsledků sčítání.

Děrný štítek obsahoval znaky ve formě kombinace dírek, umožňoval data uchovat pro pozdější použití a určil charakter zpracování dat na téměř dalších 100 let.

Hollerith byl zdatný nejen technicky, ale i obchodně. Založil firmu, která se později stala základem úspěšné počítačové firmy IBM.

nový orgán pověřený celostátními statistickými šetřeními, mezi než patřilo i sčítání lidu jako jedno z nejdůležitějších. Podle tradice převzaté z monarchie se mělo konat v roce 1920. To však nebylo z mnoha důvodů (především dostatečné přípravy, ale také pro neujasněné hranice Československa) možné. Navíc **nový zákon o sčítání lidu byl přijat teprve 8. dubna 1920**. Zákon nařizoval provést první československé sčítání lidu nejdéle do roka a sčítání opakovat každých pět let, což byla anglosaská praxe.

Sčítání lidu podle nového zákona č. 256/1920 Sb. se uskutečnilo **15. února 1921**. Jeho obsah se poněkud lišil od předválečných sčítání, byl však proveden opět za přítomné obyvatelstvo (nikoli obyvatelstvo bydlící). Za důležitou charakteristiku se považovalo zjištění povolání obyvatelstva, i když nutno poznamenat, že byla zjišťována ekonomická aktivita podle hospodářských odvětví a nikoli za klasické povolání (profese). Nebylo však zjišťováno vedlejší povolání a nemovitý majetek. Poválečné povolání bylo konfrontováno s povoláním k 16. červenci 1914, aby byly zjištěny sociální a profesní přesuny mezi dobou předválečnou a poválečnou.

Za politicky nejdůležitější se považovalo zjištění národnosti obyvatelstva, které mělo potvrdit oprávnění vzniku samostatné Československé republiky. Na rozdíl od předválečného zjišťování národnosti na základě „obcovací řeči“ v rakouské části bývalé monarchie byla přijata definice národnosti, podle níž „národností jest rozuměti kmenovou příslušnost, jejímž vnějším znakem jest zpravidla mateřský jazyk“. Tím se měla

odstranit pro české a slovenské etnikum znevýhodňující definice národnosti určované podle „obcovací řeči“, která nahrávala německému jazyku. Odkaz příznání národnosti podle „kmenové příslušnosti“ navíc umožnil, aby se ke své národnosti přihlásili i Židé

nebo Cikáni i když nemluvili hebrejsky nebo romsky. O otázku a definici „národnosti“ byly svedeny nejen boje s reprezentanty československých menšin, ale i uvnitř českého a slovenského tábora. Ačkoli oficiálně existovala „československá národnost“, bylo možno zjistit počet obyvatel české a slovenské národnosti odděleně.

Jinou důležitou kulturní charakteristikou bylo náboženské vyznání resp. bezvyznání obyvatelstva. Výsledky sčítání potvrdily, že obyvatelé Československa a českých zemí zůstali nadále ve velké většině věrni některé z uznávaných církví.

Obyvatelstvo bylo sčítáno pomocí sčítacích archů pro domácnost, jak to bylo obvyklé u sčítání předválečných. Obtíže srovnávacích analýz se podle očekávání ukázaly největší u porovnání povolání obyvatelstva, které bylo v předválečné době šetřeno podle odlišných klasifikací než v roce 1921, a to i přes snahu o co největší návaznost na původní rakouskou a uherskou klasifikaci.

Výsledky prvního československého sčítání lidu byly publikovány v sedmi svazcích edice Československá statistika. Nejen po stránce organizace či úplnosti a správnosti zjištění, ale zejména z hlediska zpracování, je první československé sčítání považováno za úspěšné.

ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ LIDU — 1930

Druhé československé sčítání lidu se mělo podle zákona č. 256/1920 Sb. konat již v roce 1925. Hospodářské důvody i vliv praxe převažující ve většině zemí světa, a to pořádat cenzy s desetiletou periodicitou, nakonec vedly k tomu, že zákonem č. 47/1927 Sb. bylo konání dru-

hého československého sčítání stanoveno na 1. prosinec 1930. Obsah sčítání byl v několika směrech rozšířen. Z nových znaků zařazených do sčítání je třeba uvést šetření o minulém bydlišti sčítaných, pokud osoba nebyla sečtena v obci svého narození („rodáci“). Dále se zjišťovalo místo, odkud se sčítaná osoba přistěhovala do místa, kde byla nyní sčítána. Za nejvýznamnější je však považováno zjišťování údajů o plodnosti žen.

Výsledky sčítání lidu 1930 byly vydány v osmi svazcích Československé statistiky a zpracování údajů o bytech pak v samostatném svazku.

Další sčítání lidu se mělo uskutečnit v roce 1940. Jeho konání na okleštěném území Protektorátu Čechy a Morava zabránili čeští politici a demografové s odůvodněním nepřipravenosti a hlavně s úmyslem neposkytnout okupační mocnosti spolehlivé podklady pro válečné hospodářství. První poválečné soupisy z let 1946 a 1947 v obnoveném Československu představovaly pouze dílčí akce a sčítání lidu proběhlo až v roce 1950.

ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ LIDU – 1950

K prvnímu sčítání po roce 1945 došlo 1. března 1950. Jelikož se současně uskutečnil také soupis zemědělských, průmyslových a živnostenských závodů, používalo se pro celou akci názvu „národní sčítání 1950“. Toto sčítání bylo posledním našim sčítáním zpracovaným za tzv. přítomné obyvatelstvo a nadlouho posledním, při němž se zjišťovala příslušnost k církvím (k opětovnému zařazení otázky na náboženské vyznání došlo až při sčítání 1991). Podstatnou změnou oproti sčítání 1930 pak byla nová definice národnosti, podle které se národností rozuměla příslušnost k národu, s jehož kulturním a pracovním společenstvím je sčítaný vnitřně spjat a k němuž se hlásí.

Sčítání bylo dále prvním na území Československa, zahrnujícím v plném územním rozsahu sčítání domů a bytů, ale tehdy se ještě nepodařilo získaná data o obyvatelstvu a objektech bydlení vzájemně propojit.

Propagační scénka ČSÚ ke sčítání lidu v roce 1950 v hlavní roli s Janem Werichem.

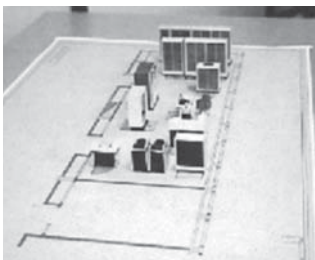
Výsledky sčítání byly publikovány postupně jako neveřejné a s omezeným počtem výtisků. Tiskem byly vydány v nízkém nákladu až v letech 1957–1958, a to ve 4 svazcích pod společným názvem Sčítání lidu a soupis domů a bytů v republice Československé ke dni 1. března 1950. **Pro veřejnost byla data sčítání 1950 uvolněna po odtajnění až v roce 1962.** I když bylo sčítání 1950 připraveno ve velmi složitých podmínkách a ví se o nedostatcích, jeho výsledky jsou cenné, a to nejen pro zachycení všech důsledků válečných a poválečných událostí ve změnách počtu a složení obyvatelstva, ale především v postižení odsunu německého a výměny maďarského obyvatelstva, reemigrace a přesídlení statisíců osob, zvláště do pohraničí českých zemí.

ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ LIDU – 1961

1. března 1961 se uskutečnilo v pořadí již čtvrté sčítání lidu od vzniku samostatné republiky. **Celé zpracování cenzu bylo poprvé provedeno za bydlící obyvatelstvo a podle koncepce tzv. cenzových domácností.** Oproti předcházejícím sčítáním se rovněž poprvé zjišťovaly a zpracovaly údaje o dojížděci do zaměstnání mezi okresy i do větších měst. Získaná data cenzu za bydlící obyvatelstvo umožnila následně založit

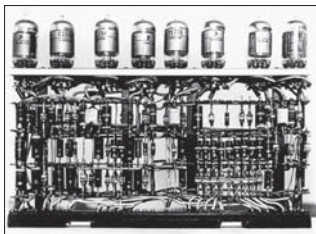
a vést roční bilance obyvatelstva podle řady kritérií.

Ve sčítání 1961 se objevují **čtyři kvalitativně nové rysy zpracování**. Jednak došlo k převedení více než miliónu sčítacích lístků vyplněných osobami sečtenými v místě jejich dočasné přítomnosti do místa jejich trvalého bydliště. To současně umožnilo doplnění a zpřesnění

Sálový počítač CDC 3200.

zápisů ve sčítacích arších za osoby v době sčítání nepřítomné. Tento organizačně náročný postup ručního převodu sčítacích lístků formou tzv. meziokresní a mezikrajské burzy byl použit i při všech následujících sčítáních. Dále bylo možné na bázi spolehlivějších zápisů o bydlících osobách zjistit skutečné rodinné vztahy a tím strukturu domácností a rodin. Zpracování údajů za bydlící obyvatelstvo umožnilo rovněž zjišťovat a vyhodnocovat údaje o dojížděcí do zaměstnání podle krajů, okresů a měst s 20 tisíci a více obyvateli. A konečně bylo provedeno podrobné zpracování údajů o domech a bytech, jejich vybavení (kategorie) a velikosti, stáří a druhu domu, současně i ve vztahu k druhům domácností resp. počtům osob bydlících ve specifických souborech bytů.

Součást počítače ABC s 8 elektronkami

Výsledky sčítání byly publikovány ve 4 svazcích edice Československá statistika (Nová řada, skupina A – Pramenná díla) v roce 1965 pod společným názvem Sčítání lidu, domů a bytů v ČSSR k 1. březnu 1961. Ze zpracovaných výsledků pak byla ještě ve stejném roce vydána publikace Vývoj společnosti ČSSR v číslech s podtitulem Rozbory výsledků sčítání lidu, domů a bytů.

V poválečné historii Československa je toto sčítání právem považováno za nejlépe připravené, zpracované, zdokumentované a analyticky využitě.

ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ LIDU – 1970

Další sčítání lidu se konalo 1. prosince 1970. Při tomto cenzu byl poprvé proveden mikrocensus, který rozšiřoval šetřené údaje o výběrově zjišťované charakteristiky, zejména příjmy domácností. **Poprvé bylo ke zpracování výsledků užito velkokapacitního sálového počítače CDC 3300.** Rovněž poprvé byly výsledky sčítání zpracovány i za tzv. základní sídelní jednotky (tj. lokality ve venkovském osídlení a urbanistické obvody ve vybraných městech). Novými zjišťovanými znaky se staly rodné číslo, státní příslušnost a v rámci zjišťování dojížděčky do zaměstnání, škol a učení její frekvence, vzdálenost, doba a používaný

dopravní prostředek. Důležité bylo sledování chtěného nebo nechtěného soužití cenzových domácností v jednom bytě a dále vybavení domácností některými předměty dlouhodobého užívání. Počítačové zpracování výsledků umožnilo velmi širokou publikaci údajů. V edici

Elektromechanický číslicový počítač.

Československá statistika, řada Sčítání lidu, pod společným názvem Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 12. 1970 bylo vydáno celkem 7 republikových a 11 celostátních xerografických publikací. Federální statistický úřad pak vydal v roce 1975 publikaci *Vývoj společnosti ČSSR v číslech* (podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 1970). Obdobné publikace vydaly i národní statistické úřady.

ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ LIDU – 1980

Čtvrté poválečné sčítání proběhlo 1. listopadu 1980. Díky němu byly získány údaje pro založení Centrálního registru obyvatelstva (CRO) při ministerstvu vnitra. K žádným podstatným inovacím však oproti předšlým sčítání nedošlo. Za nové lze snad považovat prohloubení dat o plodnosti žen, třídění základních sídelních jednotek podle typů a velikostí a také směrové zpracování dat o dojížděci do zaměstnání (dříve bylo prováděno jen bilanční).

Zpracování výsledků sčítání proběhlo na novém sálovém počítači Cyber 180 při využití všech zkušeností z minulého cenzu. Údaje ve formě číselných kódů byly převedeny systémem Videoplex 3 přímo na magnetické pásky v závodech Podniku výpočetní techniky. Následně pak byly provedeny logické kontroly a opravy. Téměř celé zpracování na velkém počítači

proběhlo ve velmi krátkém časovém období (zhruba za jeden a půl roku).

Výsledky sčítání byly vydány nejen v tištěné podobě, ale také v plném rozsahu na mikrofiších. ČSÚ vydal, a to v návaznosti na předválečnou tradici hodnotných analýz výsledků sčítání, neprodejnou publikaci *Sčítání lidu, domů a bytů 1980 – ČSR*. Obdobnou republikovou publikaci pak vydal i SŠÚ. Bohužel však nedošlo k vydání plnohodnotného pramenného díla s odpovídající dokumentací přípravy, průběhu a zpracování výsledků sčítání lidu 1980.

ČESKOSLOVENSKÉ SČÍTÁNÍ LIDU – 1991

Pohled do sálu počítače Cyber 180

Poslední československé sčítání lidu se uskutečnilo 3. března 1991. Na základě mezinárodních doporučení přijatých Evropskou hospodářskou komisí OSN byla do sčítání znovu zařazena otázka na mateřský jazyk a na trvalé bydliště v době narození sčítané osoby. Zpracování bylo opět provedeno za obyvatelstvo trvale bydlící. Rychle

se měnící společensko-politická situace po listopadu 1989 se odrazila v závěrečné fázi příprav sčítání, a to hlavně v obsahových a metodických změnách. Opětovně byla do sčítacích tiskopisů zařazena otázka na náboženské vyznání sčítané osoby. Oproti sčítání 1980 došlo k některým změnám ve způsobu zjišťování a zpracování ekonomické aktivity a společenské skupiny. Velmi výrazná změna se týkala i klasifikace národností. Navíc údaje o národnosti se nemusely shodovat se zápisem v občanském průkazu či jiném osobním dokladu.

Definitivní výsledky byly centrálně zpracovány ve výpočetním středisku FSÚ opět na počítači Cyber 180. Z výsledků sčítání bylo postupně vydáno celkem 1172 titulů (z toho za ČR 848). Kromě základních publikací vyšlo velké množství datových a analytických prací ze sčítání. Velmi významné místo mezi vydanými publikacemi pak zaujímá Pramenné dílo.

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ V ROCE 2001

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 proběhlo v souladu s metodickými doporučeními OSN a Statistického úřadu Evropských společenství (Eurostatu) opětovně formou sebesčítání, tj. každá osoba vyplňovala za sebe, za své děti, případně za další osoby domácnosti příslušné sčítací tiskopisy. Sčítací formuláře předávali do domácností sčítací komisaři, kteří je vyplněné následně přebírali zpět. Po převzetí vyplněných sčítacích tiskopisů od občanů provedli sčítací komisaři kontrolu vyplnění za příslušný sčítací obvod, zkompletovali postupně materiál za jednotlivé domy, připravovali podklady pro tzv. předběžné výsledky sčítání a zpracovaný podkladový materiál předali sčítacím revizorům. Ti po následných kontrolách všechny vyplněné tiskopisy a formuláře odevzdali na jednotlivá okresní pracoviště Českého statistického úřadu, kde byla provedena sumarizace předběžných výsledků za obce a okres.

Celkem bylo při SLDB 2001 zjišťováno 26 údajů o osobách, 18 údajů o bytech a bydlení a 12 údajů o domech, a to pomocí tří formulářů: Sčítacího listu osob, Bytového listu a Domovního listu. Sčítání dále podléhaly všechny domy určené k bydlení, resp. všechny byty, tedy i neobydlené. Na rozdíl od předcházejících cenů byly některé dříve zjišťované údaje vypuštěny a naopak se objevily dotazy nové či nově formulo-

vané. Mezi nově zařazené otázky v seznamu zjišťovaných ukazatelů o obyvatelstvu patří dotaz na případné druhé nebo další zaměstnání sčítané osoby. Obdobně jako při minulém sčítání byly národnost jakož i náboženské vyznání zjišťovány důsledně deklaratorně, tzn. že občané se svobodně, podle

vlastního přesvědčení a tedy i v naprostém souladu s ustanovením Listiny základních lidských práv a svobod k této otázce vyjádřili. Z údajů mapujících vybavení domácností byl do sčítacího tiskopisu nově zařazen dotaz na vybavení bytové domácnosti počítačem, ale zároveň byly vypuštěny otázky sledující vybavenost domácností mrazničkou, automatickou pračkou a televizorem.

Po zpracování všech získaných dat, jejichž pořízení se poprvé v historii censů konaných na našem území uskutečnilo optickým čtením, byly postupně zveřejňovány definitivní výsledky. V souladu s celkovou koncepcí zpracování dat v Českém statistickém úřadě se zpracování údajů ze sčítání uskutečnilo v databázi Oracle. Výsledky byly zveřejněny pomocí velkého množství výstupů, které jsou k dispozici v co nejširším třídění a kombinacích, a to v tištěné i elektronické verzi.

Vzhledem k příznivé okolnosti, že i přes několikeré změny státoprávního uspořádání se až na menší rozdíly kryje územní rozsah dnešní České republiky s rozsahem Čech, Moravy a části Slezska tak, jak byly podchyceny od roku 1754 v rakouských konskripcích a posléze i sčítáních lidu, máme dnes k dispozici takřka nepřerušovanou dvousetpadesátiletou řadu dat o obyvatelstvu, jejichž kvalita se významně zvýšila sčítáním z roku 1869 a zejména následujícími cenzy.

Obálka publikace sčítání lidu 2001.

SÍDLA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU

Původním sídlem statistického úřadu hned po jeho vzniku bylo Dražického náměstí na Malé Straně. Do roku 1948, kdy se úřad přestěhoval do Karlína, vystřídal řadu adres – například Holečkovu ulici na Smíchově či Nábřeží kpt. Jaroše v Holešovicích.

Zřejmě nejznámějším působištěm ČSÚ však byl Karlín – Sokolovská ulice n. č. 142. Zkratka n.č. znamenala „nouzové číslo“, protože úřad zde neměl stálé číslo popisné. Šlo totiž o provizorní stavbu z konce druhé světové války, určenou jako nouzové sídlo železnic. Přestože se jednalo o dočasné působiště, ČSÚ strávil na této adrese paradoxně nejdelší čas – 54 let. V létě roku 2002, kdy Prahu postihla pětisetletá voda, byl však karlínský statistický úřad zatopen a zcela zdevastován, bylo zřejmé, že se statistici do této budovy již nevrátí. Hned na jaře roku 2003 však započala stavba nové budovy v Praze 10 na Skalce a na začátku roku 2004 mohl Český statistický úřad přivítat své návštěvníky na nové adrese:

Český statistický úřad, Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

Bývalé sídlo ČSÚ v Karlíně...

... a nové na Skalce.

SLEDOVANÉ OBLASTI STATISTIKY

Posláním Českého statistického úřadu je shromažďovat, zpracovávat a šířit statistické informace.

Tyto informace můžeme tematicky rozdělit do několika základních oblastí:

SOUBORNÉ INFORMACE

- Ročenky
- Analýzy
- Konjunkturální průzkumy (poskytují informace o očekávaných tendencích ve vývoji hlavních oblastí podnikové ekonomiky v nejbližší budoucnosti, zjišťují názory podnikatelů i spotřebitelů)
- Informace o regionech, městech a obcích
- Souborné publikace
- Případové („ad hoc“) studie (obsáhlejší studie vycházející ve zvláštní ediční řadě; jsou zaměřeny nejen na aktuální téma, ale i na témata metodického či teoretického charakteru)

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, ZEMĚDĚLSTVÍ

- Životní prostředí
- Zemědělství
- Lesnictví

PRÁCE, SOCIÁLNÍ STATISTIKY

- Životní úroveň (příjmy, vydání a spotřeba domácností,...)
- Práce a mzdy (zaměstnanost, nezaměstnanost, evidenční počet zaměstnanců, průměrné mzdy,...)
- Sociální zabezpečení (počet vyplácených důchodů, průměrná výše důchodu,...)
- Školství, kultura, zdravotnictví

OBYVATELSTVO

- Demografie (počet obyvatel, sňatky, rozvody, porodnost, plodnost, kojenecká úmrtnost,...)
- Sčítání lidu, domů a bytů (je prováděno jednou za 10 let)

MAKROEKONOMIKA

- Národní účty (hrubý domácí produkt,...)
- Finanční hospodaření (základní finanční ukazatele podniků,...)
- Investice

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

- Zahraniční obchod

CENY

- Ceny výrobců (průmyslových, stavebních, zemědělských a tržních služeb)
- Spotřebitelské ceny (inflace)
- Ceny zahraničního obchodu (indexy cen dovozu a vývozu)

PRŮMYSL, STAVEBNICTVÍ

- Průmysl
- Energetika (spotřeba paliv a energie, výroba elektřiny, dovoz ropy,...)
- Stavebnictví (bytová výstavba, stavební povolení,...)

SLUŽBY

- Tržní služby
- Obchod, ubytování a stravování
- Cestovní ruch
- Doprava a spoje
- Finanční zprostředkování
- Netržní služby
- Věda a výzkum (Výsledky šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v podnikatelském sektoru, v domácnostech a ve veřejném správě,...)

VOLBY

- Volební statistika (ČSÚ je jediným zpracovatelem všech voleb a referend konaných na území ČR. Volební výsledky jsou dostupné okamžitě po jejich sečtení na www.volby.cz)

METODIKA

ČSÚ věnuje velkou pozornost metodice sběru a přípravy statistických dat, tak aby byla v souladu se standardy Evropské unie. V rámci jednotné metodiky vydává také statistické klasifikace (Odvětvová klasifikace ekonomických činností OKEČ, Standardní klasifikace produkce SKP, Klasifikace zaměstnání KZAM) a číselníky (Číselník obcí s rozšířenou působností).

Velmi důležitou oblastí činnosti ČSÚ jsou registry – jedná se zejména o Registr ekonomických subjektů a Registr sčítacích obvodů.

Statistická data z těchto všech oblastí jsou obsažena jednak v publikacích, které ČSÚ vydává a distribuuje, dále je možné je najít na internetových stránkách ČSÚ www.czso.cz.

PŮSOBNOSTI ČSÚ VE VOLBÁCH

Žádné z významných voleb konaných na území ČR (volby do Evropského parlamentu, do Poslanecké sněmovny a do Senátu, volby krajské a komunální) se neobejdou bez Českého statistického úřadu. Zatímco v minulosti byl ČSÚ zodpovědný v podstatě jen za finální sečtení hlasů, v současné době je jeho pozice daleko významnější. Z původního systému volebních komisí, kam delegovaly své zástupce kandidující strany a hnutí, zbyly jen komise okrskové. Všechny ostatní „sčítací“ stupně byly zrušeny a jejich činnost i odpovědnost převzal ČSÚ a Ministerstvo vnitra ČR. Vrcholem nového systému organizování voleb a počítání hlasů je pak stálý volební orgán – Státní volební komise. Jejím předsedou je ministr vnitra a jedním z členů zástupce ČSÚ.

ČSÚ plní ve volbách také roli metodickou, svými metodickými pokyny a vydanými příručkami konkretizuje postup práce okrskových volebních komisí při zjišťování výsledků hlasování a při vyhotovování zápisu v okrsku. Metodické pokyny ČSÚ určují také použitá technická zařízení pro pořízení, sumarizaci, přenos a zpracování výsledků voleb na všech úrovních i pro jejich prezentaci. ČSÚ se podílí i na instruktáži příslušných volebních komisí, na školení pracovníků obecních úřadů a členů sumarizačních útvarů.

Hlavním úkolem ČSÚ ve volbách je však zajištění technického zpracování výsledků hlasování ve volbách obecních, krajských a parlamentních (tj. do Poslanecké sněmovny a do Senátu) a ve volbách do Evropského parlamentu.

Volby v přímém přenosu

ČSÚ dbá ve své činnosti na maximální transparentnost. Je-li pověřen tak náročným a zároveň velmi citlivým úkonem, jakým spočítání odevzdaných hlasů bezpochyby je, snaží se přitom předejít všem podezřením z možné manipulace s výsledky. Jednou z cest je i průběžné zveřejňování výsledků voleb na serveru **www.volby.cz**.

Záhy po uzavření volebních místností začínají do centrály ČSÚ přicházet výsledky z prvních sečtených okrsků, které jsou takřka okamžitě průběžně zveřejňovány. Každý občan má tak možnost sledovat na internetu sčítání hlasů za jednotlivé okrsky, čímž je posílena čistota procesu zjišťování volebních výsledků. Sčítání hlasů pozorně sledují též zástupci médií, která začínají občany informovat o prvních odhadech a průběžných výsledcích hlasování okamžitě po uzavření volebních místností. Při parlamentních volbách 2002 bylo čtyři a půl hodiny po uzavření volebních místností zpracováno cca 95 % z celkového počtu okrsků, ve kterých probíhaly volby.

Úplné soubory výsledků voleb v členění již od úrovně jednotlivých volebních okrsků jsou v ČSÚ trvale uchovávány. Zpracované výsledky

voleb jsou veřejnosti přístupné jak v tištěné, tak v elektronické formě (na adrese www.volby.cz nebo na CD). ČSÚ vydává také celou řadu publikací z volební statistiky. Takové uchování dat však není samoúčelné, neboť může sloužit pro zpracování analýz, a přispět tak ke kvalitnější interpretaci výsledků voleb, k lepšímu poznání chování voličů, a tedy mnohé vypovědět o celém politickém systému České republiky.

VOLBY.CZ
CSU

Vítejte na volebním serveru ČSÚ | Welcome to the CZSO's Election Server

Pokud Vás zajímají informace o působnosti ČSÚ ve volbách, o způsobu zpracování výsledků voleb a další podrobnosti, naleznete je na adrese www.czso.cz v odkaze "VOLBY A ČSÚ".

Výsledky voleb

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR	1996 1998 2002 2006
Senát Parlamentu ČR	1996 1998 1999 2000 2002 2003 2004 Aktuální složení
Zastupitelstva krajů	2000 2004
Zastupitelstva obcí	1994 1998 2002 2006
Evropský parlament	2004
Česká národní rada	1990 1992
Sněmovna lidu Federálního shromáždění	1990 1992
Sněmovna národů Federálního shromáždění	1990 1992

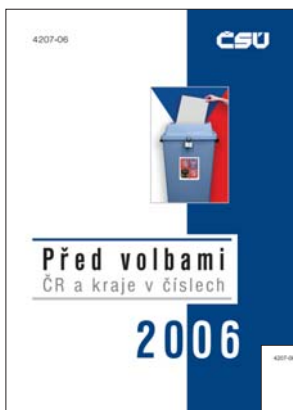
Výsledky referend

[Referendum o přistoupení České republiky k Evropské Unii](#)

[Informace k programu pro okrskové komise](#)

Ministerstvo vnitra | Ministerstvo zahraničních věcí

© Český statistický úřad, 2006

INTERNETOVÉ STRÁNKY ČSÚ

Internetové stránky ČSÚ www.czso.cz jsou aktuálním bohatým zdrojem údajů. Existují ve dvou jazykových verzích: české a anglické. Od ledna 2006 byla spuštěna nová podoba internetové prezentace Českého statistického úřadu, která na rozdíl od původní verze nabízí tématické členění statistických informací. Statistická data jsou členěna do 7 základních skupin: **Ekonomika; Lidé a společnost; Mezinárodní srovnání; Trh práce a mzdy; Věda, výzkum, informační technologie; Životní prostředí a zemědělství a Souhrnná data**. Odkazy na ně jsou umístěny vodorovně v horní části stránky. V nové verzi stránek je možné najít pohromadě všechny typy výstupů vztahujících se k dané oblasti statistiky – nejnovější čísla v Rychlých informacích, publikace, časové řady, analýzy, metodiku a externí zdroje dat. Novinkou jsou speciální rubriky určené pro různé skupiny uživatelů: analytiku, novináře, podnikatele a studenty.

Na internetových stránkách ČSÚ www.czso.cz najdete mimo jiné:

- většinu publikací vydaných ČSÚ od roku 2001 až do současnosti v plném znění, včetně Statistické ročenky
- Veřejnou databázi ČSÚ – ucelený zdroj statistických informací
- stále aktualizovanou přehlednou tabulku nejnovějších ekonomických ukazatelů
- Rychlé informace ČSÚ - krátké zprávy o posledním vývoji hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů
- časové řady ekonomických a sociálních ukazatelů
- analýzy a komentáře k výsledkům ekonomického vývoje
- statistické údaje za jednotlivé okresy, kraje a obce ČR
- mezinárodní srovnání, statistická data o EU
- podrobné výsledky Sčítání lidu, domů a bytů
- výsledky voleb od roku 1994
- možnost vyhledávání v Registru ekonomických subjektů
- databázi zahraničního obchodu
- všechny platné statistické klasifikace a číselníky
- aplikaci „Výkazy podle IČO“ – po zadání IČO firmy aplikace zobrazí všechny výkazy, které má v daném roce firma povinnost vyplnit
- všechny statistické výkazy používané ČSÚ
- www stránky krajských správ ČSÚ
- statistiku v obrázcích a statistický kvíz v rubrice „Studentům“

... a mnohé další informace.

Nemůžete-li nějakou informaci nalézt, využijte přehledu nejčastěji kladených dotazů (najdete jej pod tlačítkem FAQ), kde lze snadno položit i vlastní dotaz.

[Home](#) [FAQ](#) [Kontakty](#) [Odkazy](#) [English](#)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

HLEDEJ

Ekonomika
Lidé a společnost
Mezinárodní srovnání, EU
Trh práce a mzdy
Věda, výzkum, informační technologie
Životní prostředí a zemědělství
Souhrnná data

NEJŽÁDANĚJŠÍ

- [Inflace](#)
- [Intrastat](#)
- [Makroekonomické údaje](#)
- [Nejnovější ekonom. údaje](#)
- [Obyvateľstvo \(demografie\)](#)
- [Publikace](#)
- [Regiony, města, obce](#)
- [Ročenky](#)
- [Rychlé informace - archiv](#)
- [Sčítání lidu](#)
- [Základní údaje o ČR](#)

REGISTRY A DATABÁZE

- [VEŘEJNÁ DATABÁZE](#)
- [Databáze zahranič. obchodu](#)
- [Klasifikace a říšelský](#)
- [Registr ekonom. subjektů](#)
- [Registr sčítacích obvodů](#)
- [Volební výsledky](#)

SBĚR DAT

- [Výzkvy](#)
- [Elektronický sběr dat](#)
- [Encyklopedie](#)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

- [Činnost úřadu](#)
- [ČSÚ v kraších](#)
- [Plán publikací](#)
- [Služby veřejnosti](#)
- [Volby a ČSÚ](#)
- [Volební místa](#)

UŽIVATELSKÉ SKUPINY

- [Analytikům](#)
- [Novinářům](#)
- [Podnikatelům](#)
- [Studentům](#)

Číslo pro Vás

30,80 Kč

Je v 17. týdnu prům., cena benzínu Naturál 95

Anketa

Víte, jaká je průměrná výše starobního důchodu?

9 720 Kč 7 (23%)

8 720 Kč 17 (55%)

7 720 Kč 7 (23%)

Hlasovalo 31 návštěvníků.

[RSS](#)

[Prohlášení o přístupnosti](#)

Vše BLIND FRIENDLY

Přijít / Kalendář / Archiv

Rychlé informace - nejnovější čísla

20.04.2006 [Zemědělství \(1. čtvrtletí 2006\)](#)

Výroba masa celkem mirmě klesla

V 1. čtvrtletí 2006 bylo vyrobeno celkem 156 941 tun masa v jatečné hmotnosti. Z...

20.04.2006 [Konjunkturální průzkum \(duben 2006\)](#)

Mírné meziměsíční snížení důvěry

Saldo souhrnného indikátoru důvěry (indikátoru ekonomického sentimentu) v dubnu 2006...

20.04.2006 [Šetření průměrných cen vybraných výrobků \(17. týden\)](#)

Potravinářské výrobky, pohonné hmoty a topné oleje

21.04.2006 [Šetření průměrných cen vybraných výrobků \(16. týden\)](#)

Potravinářské výrobky, pohonné hmoty a topné oleje

Tiskové zprávy [Archiv](#)

- 20.04.2006** [Hlavní složky sektoru vládních institucí \(tab.0200\)](#)
- 20.04.2006** [Přijímá a vydává sektor vlády](#)
- 25.04.2006** [Anketní šetření a využívání elektronického poštovního statistických výkazů](#)
- 24.04.2006** [Notifikace vládního deficitu a dluhu](#)
- 21.04.2006** [Noví generální ředitel EUROSTATU byl jmenován k 1. květnu 2006](#)
- 21.04.2006** [Ze zasedání statistické rady](#)
- 18.04.2006** [Reakce ČSÚ na články "Turisté nechají Prahu 90 miliard" uveřejněný v MF 13. dubna 2006](#)
- 10.04.2006** [Statistické šetření o dalším odborném vzdělávání zaměstnanců](#)
- 03.04.2006** [VOLBY 2006: ČSÚ nabízí nadstandardní připojení](#)
- 03.04.2006** [Notifikace vládního deficitu a dluhu](#)
- 23.03.2006** [Výsledky ankety pro uživatele statistických výstupů](#) Vnovi
- 15.03.2006** [Nejčastější jména dětí v lednu 2006](#)
- 10.03.2006** [Změna metodiky indexu průmyslové produkce](#)

Publikace [Knihovna on-line](#) / [Plán publikací](#) / [Archiv](#)

11 Souhrnné informace, Regionální informace	61 Zahraniční obchod
12 Životní prostředí, zemědělství	62 Cenz
13 Práce, sociální statistika	63 Průmysl, stavebnictví
14 Obyvatelstvo, volby	64 Služby
15 Makroekonomika, HDP	65 Metodika

Nové vydané publikace:

- 01.05.2006 [1804-06](#) Zpravodaj ČSÚ 04-2006
- 28.04.2006 [2006-06](#) Indexy cen zemědělských výrobců, průmyslových výrobců a indexy spotřebitelských cen potravinářského zboží za březen 2006
- 27.04.2006 [3127-06](#) Vztah rodinného a pracovního života podle výsledků ad hoc modulu 2005 výběrového šetření pracovních síl
- 27.04.2006 [8001-06](#) Průmysl České republiky za únor 2006
- 26.04.2006 [1401-06](#) Aktuality ČSÚ únor - březen 2006
- 26.04.2006 [6105-06](#) Ropa a ropné produkty za únor 2006
- 25.04.2006 [7004-06](#) Indexy cen průmyslových výrobců za březen 2006
- 25.04.2006 [7103-06](#) Indexy spotřebitelských cen - podrobné členění za březen 2006
- 25.04.2006 [7201-06](#) Indexy cen dovozu a vývozu v ČR za únor 2006
- 24.04.2006 [7009-06](#) Indexy cen tržních služeb v produkční stěře za březen 2006
- 24.04.2006 [9402-06](#) Ekonomické výsledky pojišťoven a penzijních fondů za 4. čtvrtletí 2005
- 22.04.2006 [8202-06](#) Přehled vydaných stavebních povolení v lednu až únoru 2006
- 21.04.2006 [8201-06](#) Stavebnictví za únor 2006

Na tel. 274 052 900 se dočítá základní informace o vývoji ekonomických ukazatelů ČR, tedy o míře inflace, HDP vývoji mezd, nezaměstnanosti a nejednatnějších demografických údajích.

Systém poskytování statistických informací ČSÚ odpovídá zásadám a požadavkům zákona č.346/2000 Sb.

© Český statistický úřad, 2006

- **Informační služby**
- **Prodej statistických publikací**
- **Ústřední statistická knihovna**
- **Konzultační a poradenské služby**
- **Rychlé informace**
- **Evropská data**
- **Výběry dat z databází jednotlivých statistik ČSÚ**
- **Výběry z Registru ekonomických subjektů**
- **Číselníky a klasifikace**
- **Přidělování IČO (identifikačního čísla organizace)**
- **Výpisy IČO**

INFORMAČNÍ SLUŽBY

Potřebujete-li zjistit základní statistické údaje, např. jaká byla míra inflace v posledních 10ti letech, jaká je v naší republice průměrná mzda či kolik pracovníků je zaměstnáno v oboru služeb, můžete se obrátit na oddělení informačních služeb, která jsou vám k dispozici nejen na ústředí ČSÚ, ale také na každé krajské správě. Odborně školení pracovníci Vám rádi odpovědí na telefonické, e-mailové i písemné dotazy. V provozu je také automatická infolinka (274 052 900), kde se dozvíte základní informace o vývoji ekonomických ukazatelů ČR (míra inflace, HDP, mzdy, nezaměstnanost, nejdůležitější demografické údaje).

Telefon: 274 052 304

Infolinka: 274 052 900

E-mail: infoservis@czso.cz

PRODEJ STATISTICKÝCH PUBLIKACÍ

ČSÚ vydává každoročně celou řadu publikací ze všech oborů statistiky. Jejich úplný a přehledný seznam najdete v Edičním plánu, který vychází vždy koncem kalendářního roku a můžete si jej zdarma vyzvednout v prodejně ČSÚ. U každé publikace je uvedena stručná charakteristika, termín vydání, cena i za jaké časové období obsahuje údaje. U většiny publikací si můžete vybrat, zda Vám více vyhovuje tištěná nebo elektronická verze, přičemž elektronická verze je vždy cenově výhodnější.

Elektronické publikace se distribuují na CD, na disketách nebo pomocí internetové služby SCP (tzv. SCP schránka, do níž se publikace kopírují a zákazník si je může kdykoli stáhnout). Publikace je možné buď objednat na adrese objednavky@czso.cz nebo přímo navštívit prodejnu v budově ČSÚ.

Telefon (prodejna): 274 052 400

E-mail: prodejna@czso.cz

Telefon (objednávky publikací): 274 052 555

E-mail: objednavky@czso.cz

ÚSTŘEDNÍ STATISTICKÁ KNIHOVNA

Knihovna ČSÚ, zcela zatopená v srpnu 2002 v Karlíně, zahájila po částečné obnově svých fondů 3. 5. 2004 znovu provoz pro veřejnost v nové budově ČSÚ na Skalce. Pro uživatele knihovny je zde k dispozici prostorný výpůjční sál s volným výběrem základních statistických publikací a s počítači s přístupem

na internet. Ke studiu našich publikací slouží připojená velká studovna. V původní knihovně byly zcela zničeny i lístkové katalogy knihovny. Veškeré informace o našich publikacích mohou nyní uživatelé najít v on-line katalogu, který je přístupný přes webové stránky ČSÚ.

Knižní fond Ústřední statistické knihovny je samozřejmě menší než původní, budovaný přes 200 let. Vodou a plísní bylo zničeno na 140 tisíc svazků. Ihned po povodních byly zahájeny práce na částečné obnově fondu, a to hlavně formou sbírek z nezatopených prostor ČSÚ a velkorysých darů od institucí českých i zahraničních. Zahraniční statistické úřady, se kterými naše knihovna vyměňuje publikace desítky let, přispěly často celými komplety svých ročenek a dalších statistických publikací. Publikace knihovně darovala i řada soukromých osob. Obnova naší knihovny bude pokračovat po mnoho dalších let, některé historicky cenné publikace jsou dosud zamrazeny, další budou postupně získávány a kopírovány. Přesto doufáme, že většinu požadavků uživatelů bude možno uspokojit již nyní. Omezeno je absenční půjčování. Většinu publikací má knihovna nyní v 1 výtisku, proto jsou k dispozici pouze do studovny. Pracovnice knihovny zajišťují i požadované reprografické služby.

Telefon: 274 052 354

E-mail: knihovna@czso.cz

KONZULTAČNÍ A PORADENSKÉ SLUŽBY

Na oddělení informačních služeb ČSÚ se můžete obrátit s žádostí o konzultační a poradenskou činnost, jeho pracovníci jsou připraveni Vám poskytnout nebo zprostředkovat informace o dostupných údajích, provozovaných službách, používané metodice, vysvětlit či upřesnit obsah jednotlivých ukazatelů apod.

Telefon: 274 052 765

E-mail: infoservis@czso.cz

ZVEŘEJŇOVÁNÍ RYCHLÝCH INFORMACÍ

Rychlé informace jsou nejžádanější a velmi citlivé statistické informace, obsahující aktuální údaje o vývoji hospodářských a společenských ukazatelů (HDP, míra inflace, mzdy, zahraniční obchod, průměrné hrubé mzdy, zemědělství, počet obyvatel, atd.). Tyto informace jsou zveřejňovány podle předem stanoveného kalendáře, který je vždy

na rok dopředu stanoven a zveřejněn v Edičním plánu a na webových stránkách ČSÚ. Některé vycházejí s měsíční periodicitou (např. inflace, zahraniční obchod nebo stavebnictví), jiné se čtvrtletní (HDP, mzdy či bytová výstavba) a další s týdenní periodicitou (šetření cen). Ve stanovený den jsou zveřejněny přesně v 9 hodin na internetových stránkách ČSÚ a dále jsou k dispozici na pracovištích informačních služeb. Novinářům, pracovníkům tiskových agentur a představitelům státní správy jsou Rychlé informace na požádání automaticky rozesílány e-mailem přesně v termínu zveřejnění.

Vedle Rychlých informací jsou nepravidelně (podle potřeby a aktuálnosti) zveřejňovány Tiskové zprávy obsahově se vážící k naléhavým nebo mimořádným událostem.

Rozesílání Rychlých informací

Telefon: 274 052 401

E-mail: propagace@czso.cz

Dotazy k obsahu Rychlých informací

Telefon: 274 053 100

E-mail: infoservis@czso.cz

EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ DATA

Statistický úřad Evropských společenství Eurostat nabízí na svých internetových stránkách široký výběr nástrojů pro vyhledávání evropských statistických údajů bez jakýchkoliv poplatků (od 1.10.2004).

Široká uživatelská veřejnost může využívat rozsáhlou nabídku předdefinovaných tabulek, systém pro uživatelský výběr z databáze, elektronické verze všech publikací Eurostatu, aktuální tiskové zprávy a další volně nabízené možnosti.

Pro usnadnění orientace uživatelů v evropských statistikách zřídil Eurostat ve spolupráci s národními statistickými úřady síť národních center European Statistical Data Support - ESDS. V České republice je národním kontaktním místem pracoviště mezinárodních informačních služeb ČSÚ.

Služby ESDS zahrnují rychlou odbornou pomoc při vyhledávání statistických informací, navigaci na internetových stránkách Eurostatu a poskytování podrobnějších metodických vysvětlení.

Telefon: 274 052 430, 274 052 347, 274 052 765

E-mail: esds@czso.cz

Mezinárodní informační služby ČSÚ nabízejí pomoc při vyhledávání statistických informací z celého světa (data, metodika, navigace po internetových stránkách mezinárodních organizací a statistických institucí, práce s mezinárodními odbornými databázemi, celosvětová mezinárodní srovnání atd.).

Telefon: 274 052 430, 274 052 347, 274 053 125

E-mail: mezin@czso.cz

VÝBĚRY DAT Z DATABÁZÍ JEDNOTLIVÝCH STATISTIK ČSÚ

V ČSÚ můžete získat podle Vašeho konkrétního zadání výběry z následujících statistických databází:

- databáze odvětvových statistik
- údaje z databáze statistiky zahraničního obchodu
- údaje z databáze výběrových šetření u domácností

Telefon: 274 052 765, 274 052 304

E-mail: infoservis@czso.cz

- údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů
- údaje z volebních statistik
- údaje z regionálních databází

Telefon: 274 052 990, 274 054 074

E-mail: special_database@czso.cz, regional_database@czso.cz

Při poskytování výběrů jsou striktně dodržována příslušná ustanovení zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění, proto ČSÚ neposkytuje údaje, které mají charakter individuálních dat.

VÝBĚRY Z REGISTRU EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ

Uživatelům, kteří potřebují informace z Registru ekonomických subjektů ČR (RES), nabízí Český statistický úřad možnost objednat si kompletní databázi RES nebo pouze výběr z ní podle vlastního specifického požadavku. Je možné též vyhledání konkrétní firmy podle IČO nebo názvu. Celý registr je distribuován na CD, výběry z registru podle zadaných kritérií na disketách. Registr je pravidelně doplňován, aktualizovaná verze je k dispozici v měsíční periodicitě. Každé čtvrtletí jsou publikovány také informace o počtu evidovaných subjektů podle vybraných základních třídících hledisek. Kompletní RES je distribuován jako produkt RES-MS, který obsahuje databázi, číselníky a prohlížeč pro komfortní práci s databází.

Pokud Vás zajímají informace o jednotlivých subjektech, najdete je na internetových stránkách ČSÚ.

Údaje o ekonomických subjektech v Registru ekonomických subjektů, uvedené v § 20 odst. 3 písm. a) až j) zákona č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě, jsou veřejné a je možno je poskytnout každému, kdo o ně požádá.

Telefon: 274 052 529, 274 052 733

E-mail: resinfo@czso.cz

ČÍSELNÍKY A KLASIFIKACE

ČSÚ spravuje celou řadu číselníků a klasifikací, které je možné s úspěchem využít v interních informačních systémech.

Číselníkem se rozumí uspořádaný seznam kódů a jim přiřazených významů. Číselníky jsou součástí statistického informačního systému a průběžně se aktualizují. Jedná se například o Číselník obcí s rozšířenou působností, Číselník městských částí, Číselník zemí, Číselník vybraných měřících jednotek a další.

Statistická klasifikace (např. Odvětvová klasifikace ekonomických činností OKEČ, Standardní klasifikace produkce SKP, Klasifikace zaměstnání KZAM, Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS a další) představuje hierarchicky uspořádané třídění určitých ekonomických, sociálních nebo demografických jevů či procesů. Všechny platné statistické

klasifikace jsou závazné jak pro orgány vykonávající státní statistickou službu, tak pro zpravodajské jednotky, které poskytují údaje pro statistická zjišťování prováděná státní statistickou službou.

Platná znění klasifikací a číselníků jsou k dispozici v odboru informačních služeb Českého statistického úřadu, a to buď v knižní nebo v elektronické podobě, je možné je také nalézt na internetových stránkách ČSÚ.

Telefon: 274 052 799

E-mail: ciselniky@czso.cz

PŘIDĚLOVÁNÍ IČO (IDENTIFIKAČNÍHO ČÍSLA ORGANIZACE)

Každému ekonomickému subjektu se přiděluje identifikační číslo (IČO). Identifikační čísla přidělují:

Rejstříkový soud: právníkům osobám zapsaným do obchodního rejstříku, zahraničním osobám a organizačním složkám zahraničních osob, nadacím a nadačním fondům a obecně prospěšným společnostem.

Živnostenský úřad: fyzickým osobám provozujícím živnost.

Ministerstvo vnitra: sdružením a politickým stranám a politickým hnutím.

Ministerstvo kultury: církvím, náboženským společnostem a jiným právníkům osobám, které odvozují svou právní subjektivitu od církví a náboženských společností

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: školským právníkům osobám.

Český statistický úřad: ostatním ekonomickým subjektům, tedy: právníkům osobám, které vznikají jiným způsobem než zápisem do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku nebo rejstříku obecně prospěšných společností vedených obchodními soudy, které nejsou v evidenci občanských sdružení a v evidenci politických stran a hnutí ministerstva vnitra nebo v evidenci církví a nábožen-

ských společností ministerstva kultury, které nejsou školskými právníckými osobami
organizačním složkám státu;
fyzickým osobám s oprávněním k podnikatelské činnosti vydaným jiným orgánem než živnostenským úřadem.

Tel: 274 052 089

E-mail: slavikova@czso.cz

VÝPISY IČO

ČSÚ poskytuje potvrzení o existenci (nebo neexistenci) subjektu v Registru ekonomických subjektů.

Telefon: 274 052 733

E-mail: ico@czso.cz

Bližší přehled o všech poskytovaných službách a výstupech získáte na internetových stránkách ČSÚ www.czso.cz.

Všechny výše uvedené služby a produkty jsou poskytovány podle aktuálně platného **ceníku**, který je zdarma k dispozici v prodejně ČSÚ i v oddělení informačních služeb krajských správ. Najdete jej také na internetových stránkách www.czso.cz v rubrice „Služby veřejnosti“.

Ceny publikací obsahuje Ediční plán, který je k dostání tamtéž. Veškeré informace, které lze najít ve výstupech ČSÚ (v publikacích nebo na internetových stránkách) jsou k dispozici zdarma. Údaje, které je třeba zpracovat, přepočítat či setřídít podle individuálních požadavků zákazníka, jsou poskytovány za úplatu – viz ceník.

KONTAKTY - ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad

Na padesátém 81
100 82 Praha 10 - Strašnice
Tel: 274 051 111 (ústředna)
Web: <http://www.czso.cz>

Informační služby

Tel.: 274 052 304
E-mail: infoservis@czso.cz

Tiskový referát

Tel.: 274 054 017
E-mail: tiskove@czso.cz

Prodejna stat. publikací

Tel.: 274 052 400
E-mail: prodejna@czso.cz

Předplatné stat. publikací

Tel.: 274 052 555
E-mail: objednavky@czso.cz

Ústřední statistická knihovna

Tel.: 274 052 354
E-mail: knihovna@czso.cz

Číselníky a klasifikace

Tel.: 274 052 799
E-mail: ciselniky@czso.cz

Výběry dat z databází jednotlivých statistik ČSÚ

Tel.: 274 053 115
E-mail: objednavky@czso.cz

Přidělování IČO (identifikačního čísla organizace)

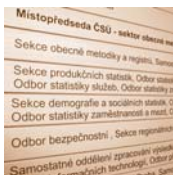
Tel.: 274 052 089
E-mail: marcela.slavikova@czso.cz

Výběry z Registru ekonomických subjektů

Tel.: 274 052 733
E-mail: resinfo@czso.cz

Výpisy IČO

Tel.: 274 052 733
E-mail: ico@czso.cz

KONTAKTY - KRAJSKÉ SPRÁVY

Krajská správa hl. m. Praha

Na padesátém 81
100 82 Praha 10 - Strašnice
Tel.: 274 052 815
E-mail: infoservispraha@czso.cz
Web: <http://www.praha.czso.cz>

Krajská správa pro Středočeský kraj

Na padesátém 81
100 82 Praha 10 - Strašnice
Tel.: 274 054 175, 274 052 663
E-mail: infoservisstc@czso.cz
Web: <http://www.stredocesky.czso.cz>

Krajská správa České Budějovice

Žižkova 1
370 77 České Budějovice
Tel.: 386 718 440, 386 718 682, fax: 386 718 450
E-mail: infoserviscb@czso.cz
Web: <http://www.cbudejovice.czso.cz>

Krajská správa Plzeň

Slovanská alej 36
326 64 Plzeň
Tel.: 377 612 108, fax: 377 612 219
E-mail: infoservisplzen@czso.cz
Web: <http://www.plzen.czso.cz>

Krajská správa Karlovy Vary

Sportovní 28
360 09 Karlovy Vary - Drahovice
Tel.: 353 226 611, fax: 353 222 677
E-mail: infoserviskv@czso.cz
Web: <http://www.kvary.czso.cz>

Krajská správa Ústí nad Labem

Špálova 2684
400 11 Ústí nad Labem
Tel.: 420 706 148, 472 706 176
Fax: 472 770 855
E-mail: infoservisul@czso.cz
Web: <http://www.ustinadlabem.czso.cz>

Krajská správa Liberec

Nám. Dr. E. Beneše 26

460 01 Liberec 1

Tel.: 485 244 130, 485 110 223, fax: 485 110 308

E-mail: infoservislbc@czso.czWeb: <http://www.liberec.czso.cz>**Krajská správa Hradec Králové**

Myslivečkova 914

500 03 Hradec Králové 3

Tel.: 495 762 317, 495 762 352, fax: 495 546 965

E-mail: infoservishk@czso.czWeb: <http://www.hradeckralove.czso.cz>**Krajská správa Pardubice**

V Ráji 872

531 53 Pardubice

Tel.: 466 743 418, 466 743 480 fax: 466 304 962

E-mail: infoservispa@czso.czWeb: <http://www.pardubice.czso.cz>**Krajská správa Jihlava**

Ke Skalce 30

586 01 Jihlava

Tel.: 567 109 071, 567 109 061 fax: 567 310 006

E-mail: infoservisvys@czso.czWeb: <http://www.jihlava.czso.cz>**Krajská správa Brno**

Jezuitská 2

601 59 Brno

Tel: 542 528 115, 542 528 200, fax: 542 528 325

E-mail: infoservisbrno@czso.czWeb: <http://www.brno.czso.cz>**Krajská správa Olomouc**

Wellnerova 5

779 11 Olomouc

Tel.: 585 731 514, fax: 585 411 320

E-mail: infoservisolom@czso.czWeb: <http://www.olomouc.czso.cz>

Krajská správa Ostrava

Repinova 17

702 03 Ostrava

Tel.: 595 131 233, 595 131 230

Fax: 595 131 231

E-mail: infoservis_ov@czso.cz

Web: <http://www.ostrava.czso.cz>

Krajská správa Zlín

tř. Tomáše Bati 1565

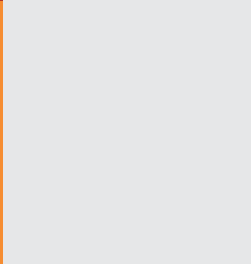
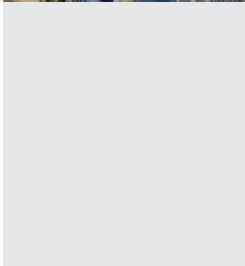
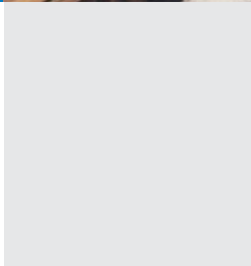
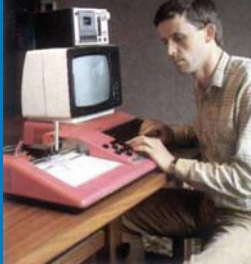
761 76 Zlín

Tel.: 577 219 255, fax: 577 435 629

E-mail: infoservis-zl@czso.cz

Web: <http://www.zlin.czso.cz>

WWW.CZSO.CZ

© Český statistický úřad, 2006

